

רבי יהודה פתח, פתח, פתח (ויקרא כג)
 פרי עץ הדר פתח תמרים. פרי
 עץ הדר מה הוא? זה אתרוג. וכי
 אתרוג מעץ הדר הוא? והרי כמה
 קוצים יש סביבו, מכאן ומכאן,
 ואתה אמרת פרי עץ הדר? אלא
 סוד הדבר, שפתוח ויבן ה'
 אלהים את הצלע אשר לקח מן
 האדם לאשה ויבאה אל האדם.
 וכתוב עצם מעצמי וכשר
 מבשרי, וזהו פרי עץ הדר. מנין
 לנו שאדם נקרא עץ? שפתוח פי
 האדם עץ השדה.

בפת תמרים, שעולים לשבעים
 שנים, ובו נתקנו שבעים שנים
 עליונות. וזה כפות למעלה
 ולמטה, ולכן נקרא פתח, כמו
 שנאמר כפיתו, שעולה לכאן
 ולכאן. וזהו שפתוח פי כל בשמים
 ובארץ, דוקא.

רבי יוסי אמר, פרי עץ הדר - זה
 מזבח, שעושה פרות, ומעלה
 נצנים לכל הצדדים. מה הטעם?
 משום שכל שבעים השנים
 נותנים לה חלק, והיא מתברכת
 מכלם. מה זה אומר? משום שמי
 שחוטא אל המזבח, הוא חוטא
 בכל, שהרי כפות כנגד אותו
 שכפות למעלה, ולכן נקשרו זה
 עם זה, פרי עץ הדר כפת תמרים,
 ולא כתוב וכפת תמרים.

כתוב (ויקרא ז) זאת משחת אהרן
 ומשחת בניו. מה זה אומר? אלא
 זאת - זה מזבח, שנמשח על יד
 אהרן, שכתוב ומשחת את מזבח
 העלה ואת כל פליו. ומשחת (ו)
 משחת בניו, שהרי נמשח מכלם,
 ומתגדל ומתברך ומטטה.

בא ראה, פחג סוכבים את
 המזבח פעם אחת בכל יום, ואחר
 כך שבע פעמים. מה זה אומר?
 אלא, למלך שהזמין אורחים

רבי יהודה פתח, פתח, פתח (ויקרא כג)
 פרי עץ הדר, מאן הוא. דא
 אתרוג. וכי אתרוג מעץ הדר הוא, והא כמה
 קוצין אית סחרניה, מכאן ומכאן, ואת אמרת
 פרי עץ הדר. אלא רזא דמלה, דכתיב, (בראשית
 ז) ויבן יי' אלהים את הצלע אשר לקח מן
 האדם לאשה ויבאה אל האדם. וכתיב (בראשית
 ז) עצם מעצמי וכשר מבשרי, ודא הוא פרי
 עץ הדר. מנלן דאדם עץ אקרי. דכתיב, (דברים
 ט) כי האדם עץ השדה.

בפת תמרים, דסליק לשבעין שנין, וביה
 אשתכללו שבעין שנין עלאין. ודא
 אכפת ואתקשר לעילא ותתא. ועל דא אקרי
 כפות, כמה דאת אמר כפיתו, דסליק להכא
 ולהכא. הך הוא דכתיב פי כל בשמים ובארץ
 דייקא.

רבי יוסי אמר, פרי עץ הדר דא מזבח, דעביד
 פירין, וסליק אבין לכל סטרין. מאי
 טעמא. בגין דכל ע' שנין, יתבין לה חולקא,
 ואתברכא מפלהו. מאי קא מיירי. בגין דמאן
 דחטי לגבי מזבח, בכלא חטי, דהא כפית
 לקבלי ההוא דכפית לעילא, ועל דא אתקשר
 דא בדא, פרי עץ הדר כפת תמרים ולא כתיב
 וכפת תמרים.

כתיב (ויקרא ז) זאת משחת אהרן ומשחת בניו.
 מאי קא מיירי. אלא, זאת: דא מזבח,
 דאתמשח על ידא דאהרן, דכתיב, (שמות ז)
 ומשחת את מזבח העולה ואת כל פליו.
 ומשחת (ס"א ז' משחת) בניו, דהא מפלהו אתמשח,
 ואתרבי, ואתברכא, ואתדכא.

תא חזי, פחג סוכבים את המזבח זמנא חדא
 בכל יומא, ושבעה זמנין לבתר. מאי קא
 מיירי. אלא, למלכא דזמין אושפיזין, ואתעסק בהו, והוה ליה למלכא

והתעסק עמהם, והיתה למלך בתי
יחידה. אמרה לו: אדוני המלך,
משום האורחים לא שמת לב
אלי? אמר לה: חייך בתי, מנה
אעלה לך בכל יום, (ששנה בכלם).

כך בכל יום ויום של החג
מקריבים ישראל כנגד אמות
העולם. אמר המזבח למלך
הקדוש: לכלם נמצאים מנות
וחלקים, ולי מה אתה נותן? אמר
לה: בכל יום ויום יסובבו אותך
שבעה ימים עליונים לברך אותך,
ונותנים לך שבעים חלקים (בכל
יום). רבי יוסי אמר, שבעים חלקים
בכל יום כנגד שבעים פרים
שנקרבים בחג.

רבי יהודה אמר, שבעה בכל יום,
משום שהרי מתברכת (ממקום)
מפלם, ולסוף שבעה הימים
מתברכת ממקום ששמן המשחה
נמצא. (ואחר כך) שבע פעמים, כנגד
כל אותם שבעה ימים פדי
להעמיד לה ברכות ממעין הנחל
שזורם תמיד ולא פוסק. נמצא
שמתברכת (תמיד) בכל יום ויום,
עד שבעה ימים שמתברכת
ממעין הנחל. וכן פעם אחרת
שבע פעמים כאחד, ומתקיימות
בה הברכות אחר כך מהמקום
העליון שהמעין יוצא ולא פוסק,
כפי שאמרנו.

בבב יום מכריזים עליה
ואומרים, (שמואל א-ב) עד עקרה
ילדה שבעה ורבת בנים אמללה.
עד עקרה ילדה שבעה - זו כנסת
ישראל, שמתברכת משבעה בכל
יום, ועולה לחשבון עליון. ורבת
בנים אמללה - אלו אמות עובדי
עבודה זרה שעולים ביום
הראשון לחשבון גדול, ואחר כך
מתמעטים והולכים בכל יום
ויום, ולכן המזבח מכפר על
חטאי ישראל, המזבח מטהר
אותם ומריק להם ברכות ממעלה
למטה.

בת יחידה, אמרה ליה, מארי מלפא, בגין
אושפיזין לא אשגחת עלי. אמר ליה, חייך
ברתי פרקטא חדא אסליק לך בכל יומא, (ד)
כ"ד ע"ב) (דשני כבלהו).

בך, בכל יומא ויומא דחג, מקריבין ישראל
לקבל אומין דעלמא. אמר מזבח למלפא
קדישא, לכלהו משתפחי מאנין וחולקין, ולי
מה אנת יהיב. אמר לה, בכל יומא ויומא
יסובבון לך שבעה יומין עלאין, לברכא לך,
ויהבין לך שבעין חולקין (בכל יומא), רבי יוסי
אמר שבעין חולקין בכל יומא לקבל שבעין
פריים דמתקרבים בחג.

רבי יהודה אמר, שבעה בכל יומא, בגין דהא
אתברכא (מאתר) מבלהו, ולסוף, שבעה
יומין, מתברכא מאתר דמשח רבותא אשתכח.
(ולבתר) שבעה זמנין, לקבל כל אינון שבעה
יומין, בגין לקיימא לה ברכאן מן מבועא
דנחלא, דנגיד תדיר ולא פסיק, אשתכח
דאתברכא (תדיר) בכל יומא ויומא, עד שבעה
יומין דאתברכא ממבועא דנחלא. וכן זמנא
אחרא שבעה זמנין כחדא ואתקיימו ברכאן
לבתר מאתר עלאה דמבועא נפיק ולא פסיק,
כדקאמרן.

בבב יומא, מכריזין עלה ואמרין, (שמואל א ב) עד
עקרה ילדה שבעה ורבת בנים אמללה.
עד עקרה ילדה שבעה: דא כנסת ישראל,
דאתברכא משבעה בכל יומא, וסליק לחושבון
עלאה. ורבת בנים אמללה, אלין אומין עובדי
עבודה זרה, דסלקין ביומא קדמא לחושבון
רב, ולבתר מתמעטין ואזלין בכל יומא ויומא.
ועל דא, מזבח מכפר על חוביהון דישראל
מזבח מדפי להון, ואריק להון ברכאן מעילא
לתתא.